

BONITAČNÍ ŘÁD

OBSAH:

I.	ÚVODNÍ USTANOVENÍ.....	str. 1
II.	BONITACE.....	str. 3
III.	SVOD MLADÝCH JEDINCŮ.....	str. 6
IV.	SEZNAM PŘÍLOH (vzor bonitační karty a karty svodu mladých).....	str. 6

I. ÚVODNÍ USTANOVENÍ

1. Obecná ustanovení

1. Bonitační řád Klubu kavkazských pasteveckých psů (dále jen klub) stanovuje podmínky pro zařazení jedinců do chovu.
2. Podmínkou pro zařazení jedinců do chovu je úspěšné absolvování bonitace, tj. předvedení jedince za účelem posouzení jeho exteriérových a povahových vlastností, identifikace odchylek od standardu a vyloučení vad, které standard plemene uvádí jako z chovu vylučující.
3. Bonitační řád obsahuje i řád pro absolvování nepovinného svodu mladých jedinců (dále jen svod).
4. Základní normou pro zařazení jedince do chovu je plemenný standard FCI a Zápisní řád Českomoravské kynologické unie (dále jen ČMKU).
5. Klub má pro zápis z popisné přehlídky vypracován kódovací systém.
6. Jelikož klub není jediným, který chov plemene v ČR zastřešuje, je při zařazování jedinců do chovu smluvně zavázán k respektování meziklubové dohody.¹
7. Bonitačním řádem stanovené podmínky chovnosti a realizované akce musí být v souladu s předpisy FCI a s právními předpisy upravující veterinární péči a ochranu zvířat proti týrání.

2. Práva a povinnosti pořadatele

1. Pořadatelem je klub, organizační zajištění výbor klubu.
2. Výbor bonitací a svod organizuje zpravidla 2x ročně, na jaře a na podzim.
3. Výbor oznamuje informace k akci v dostatečném předstihu, tj. zveřejňuje datum a místo konání, datum závěrky a způsob přihlášení.
4. Výbor nominuje bonitační komisi (komisi pro svod) a případné pomocníky.
5. Výbor prověřuje přihlášky účastníků a v odůvodněných případech má právo přihlášku odmítnout.
6. Průběh akce je výborem po materiální, technické a organizační stránce zajišťován v souladu s ustanoveními tohoto řádu.

3. Práva a povinnosti účastníka

1. Účastník (psod, majitel, držitel psa) má právo svého psa, v souladu s propozicemi, na akci přihlásit.
2. Nebude-li jeho přihláška v odůvodněném případě odmítnuta, má právo se akce zúčastnit a v souladu s ustanoveními tohoto řádu ji absolvovat.
3. Během akce je účastník povinen řídit se pokyny pořadatelů a komise.

¹ Dohoda o sjednocení podmínek chovnosti KAO uzavřená v roce 2013 s Klubem ruských a asijských ovčáckých psů obsahuje ustanovení o povinném absolvování bonitace nebo výstavy vyššího typu (tj. min. CAC) v mezitřídě, třídě otevřené, nebo vítězů se známkou nejhůře velmi dobrá a dále vyhodnocení DKK s výsledkem nejhůře 3

4. Účastník je se svým psem povinen dbát na bezpečnost svou i ostatních účastníků a jejich psů.
5. Účastník plně odpovídá za způsobené škody, tj. škody způsobené jeho psem i svým nezodpovědným chováním.
6. Psovod má během posuzování jedince právo na zdůvodnění hodnocení.
7. Účastník bonitace má povinnost nechat si do průkazu původu jedince zapsat záznam o jejím zahájení a po ukončení výsledný verdikt. V případě přerušení také záznam o přerušení bonitace.
8. V případě přerušení procesu bonitace, je majitel psa povinen bonitaci dokončit v klubu, ve kterém byl proces bonitace započat.
9. Účastník má právo seznámit s hodnocením ostatních jedinců.

4. Bonitační komise (Komise pro svod)

1. Komise je 3 členná, z toho
 1. člen musí být aprobovaný rozhodčí FCI
 2. člen je poradce chovu, alternativně náhradou předsedou pověřený člen výboru
 3. člen klubu, který je pro konkrétní akci pověřený předsedou klubu
2. Člen komise nesmí posuzovat vlastního jedince (vztahuje se i na spolumajitelství)
3. Členové komise úzce spolupracují, a rozhodují kolektivní většinou
4. Člen bonitační komise provádí do průkazu původu účastníčoho se jedince záznam o zahájení a výsledku bonitace
5. Člen komise pro svod provádí do průkazu původu jedince záznam o plnochruposti, je-li u jedince účastníčoho se svodu mladých prokázána.

5. Podmínky účasti jedince

1. Akce se mohou zúčastnit jedinci, kteří mají platný průkaz původu FCI, nebo partnerských organizací, a před účastí na akci jsou řádně zapsáni v plemenných knihách ČMKU
2. Majitel jedince musí být členem klubu, nebo mít s klubem smluvní vztah (Smlouva o poskytnutí chovatelského servisu)
3. Jedinec musí být na akci řádně přihlášen a musí mít uhrazen poplatek.
4. U jedince lze zkontrolovat identitu, tj. ověřit číslo čipu s číslem uvedeným v průkaze původu.
5. Ovladatelnost jedince musí být na takové úrovni, aby bylo možné posoudit chrup (skus, absence zubů) a změřit tělesné proporce.
6. Akce se mohou účastnit i háravé feny, tuto skutečnost však majitel musí nahlásit nejpozději před započítáním akce. Háravé feny budou akci absolvovat jako poslední.
7. SVODU mladých se může účastnit jedinec ve věku 9-24 měsíců
8. BONITACE se může účastnit jedinec ve věku minimálně 24 měsíců
9. Bonitovaný jedinec musí mít v den konání BONITACE k dispozici a k předložení bonitační komisi:
 1. Oficiální vyhodnocení DKK s výsledkem maximálně stupně 3 (D), a dále
 2. Posudek potvrzující absolvování tzv. CAC výstavy², v některé ze tříd: mezitřída, otevřená, vítězů. Akceptovatelnou je známka nejhůře „velmi dobrá“.
 3. V případě absence zubů (nad rámec povolené absence standardem plemene) Potvrzení veterinárního lékaře, podložené rtg snímkem, ze kterého je zřejmé, že následkem úrazu čelisti došlo ke ztrátě zubu (nebo zubů). Doložení tohoto potvrzení není nutné, je-li jedinec v době konání bonitace plnochrupý, nebo v minulosti absolvoval v klubu svod mladých jedinců a plnochrupost byla komisí zapsána v průkaze původu jedince.

6. Bonitační karta (karta svodu)

1. Karta musí obsahovat identifikační údaje jedince (dle průkazu původu)
2. Dále datum a místo konání akce a složení komise
3. Do karty jsou zapisovány údaje o naměřených proporcích jedince, stavu zubů, skusu, popisu exteriérových znaků a povahové charakteristiky jedince
4. Po absolvování akce je do karty zapsán výsledek.
5. Karta musí obsahovat podpisy všech členů komise.
6. Karta se vyhotovuje ve 2 originálech, přičemž 1 originál zůstává klubu, druhý dostává psovod.

2 tj. klubová, speciální, národní, mezinárodní, evropská, světová

II. BONITACE

1. Průběh bonitace

1. Ověření identifikace předvedeného jedince (kontrola čipu čtecím zařízením, soulad s číslem čipu uvedeném v průkazu původu)
2. Ověření přípustného stupně DKK
3. Ověření výsledku povinně absolvované výstavy
4. Zápis o zahájení bonitace jedince do jeho průkazu původu (datum a místo)
5. Posouzení exteriéru
6. Posouzení povahových vlastností v průběhu posuzování a povahového testu
7. Rozhodnutí o udělení/neudělení chovnosti, případně přerušeni/odložení bonitace
8. Zápis výsledku bonitace do průkazu původu jedince, tj. udělení statusu CHOVNÝ/NECHOVNÝ, případně záznam o PŘERUŠENÍ bonitace.

2. Měření tělesných proporcí

1. Jedinec absolvuje měření kohoutkové výšky, tělesné délky a hloubky hrudníku
2. Měření se provádí na rovném podkladu oficiální měrkou
3. Měření může provádět psovod sám, pod dohledem bonitační komise
4. Přípustná je výška minimálně 64 cm u fen, 68 cm u psů.

3. Kontrola zubů a skusu

1. Kontrolována je plnochrupost a skus.
2. Přípustná je standardem uvedená absence P1 a M3, nahoře, dole, vpravo, vlevo.
3. Přípustný je skus nůžkový, nebo klešťový

4. Popis exteriéru

1. Kontrola souladu exteriéru jedince s platným standardem plemene, konkrétně posouzení celkového vzhledu, hlavy, krku, hrudního koše, kohoutku, břicha, hřbetu, kříže, zádi, ohonu, předních a zadních končetin, tlap, barvy a typu srsti
2. Jedinec je posuzován v postoji a pohybu, ve vymezeném prostoru

5. Posouzení povahy

1. Posuzováno je chování psa po celou dobu bonitace, tj. během měření, posuzování exteriéru, a během povahového testu
2. Prostor musí být vymezen tak, aby byly vyloučeny vnější vlivy, které by mohly hodnoceného jedince výrazně negativně ovlivnit.

6. Povahový test

Povahový test se skládá ze 2 částí a posuzuje se reakce psa na úvaze, a to na pořadatelem předem určeném stanovišti, na kterém může jedinec před započítím bonitace setrvat libovolně dlouhou dobu. Na přidělené stanoviště může psovod umístit předmět, u něž se předpokládá, že ho posuzovaný jedinec bude bránit v níže uvedených situacích. Posuzuje se:

1. **Chování jedince za přítomnosti psovoda**
 - pes je na úvaze, psovod je přítomen u psa
 - psovod může slovně a fyzicky psa podporovat
 - figurant na pokyn komise podnikne útok na psa s náznaky úderů prutem (bezkontaktní), při bázlivé reakci psa figurant útok nedokončí
2. **Chování jedince bez podpory psovoda**
 - pes zůstává uvázan na laně
 - psovod se vzdálí do úkrytu
 - figurant na pokyn komise podnikne útok na psa s náznaky úderů prutem (bezkontaktní), při bázlivé reakci psa figurant útok nedokončí

7. Vyhodnocení povahového testu

- Hodnotí se celkově převládající vlastnosti, tj. sebevědomí, nedůvěřivost, temperament a obranná reakce
- Povaze jedince je přiřazena charakteristika vystihující jeho povahu jako
 - AKTIVNÍ** – proces dráždění převládá nad útlumem, nízký práh dráždivosti, aktivní obranná reakce
 - VYROVNANÁ** – podráždění a útlum jsou v rovnováze, střední práh dráždivosti
 - PASIVNÍ** – proces střídání podráždění a útlumu je v rovnováze, ale jedinec je zpomalený, těžko vydrážditelný, někdy až apatický
 - ZBABĚLÁ**
 - AGRESIVNÍ**
- Pro zařazení do chovu je přípustná povaha:
 - feny – aktivní, vyrovnaná, pasivní
 - psi – aktivní, vyrovnaná

8. Vady vylučující jedince z chovu

- V rámci standardu plemene**
 - Kohoutková výška menší než
 - 64 cm u fen
 - 68 cm u psů
 - Barvy:
 - černá (v jakékoli podobě, kromě masky),
 - geneticky hnědá v jakékoli podobě (např. hnědý čenich, pysky a okraje očních víček) nebo odstínu,
 - geneticky modrá v jakékoli podobě (např. modrošedý pigment čenichu, pysků, okrajů očních víček) a odstínu
 - Zuby:
 - jakákoli odchylka od požadovaného nůžkového, nebo klešťového skusu (tj. např. předkus, podkus, deformace čelisti apod.)
 - absence jakéhokoliv zubu nad rámeček chybějících třetích stoliček (M3) nebo prvních premolárů (P1)
Výjimkou pro vyloučení z chovu je doložení plnochruposti (ve smyslu standardu plemene)
 - Potvrzením o absolvovaném svodu mladých, kterého se jedinec v klubu zúčastnil a plnochrupost mu byla stvrzena komisí, jejíž členem byl rozhodčí FCI (zápis v průkazu původu).
 - Potvrzením veterinárního lékaře, podloženého rtg snímkem, ze kterého je zřejmé, že ke ztrátě zubu (nebo zubů) došlo následkem úrazu
 - Oči: entropium³, barva skvrnitá, tmavě modrá, se zeleným nádechem, nebo oči rozdílných barev
 - Pohyb: stálý mimochod, nebo nemožnost pohyb posoudit
 - Vážné odchylky od pohlavního typu u samců
 - Nevyvinutá a nesestouplá varlata u samců (kryptorchismus, monorchismus)
 - Agresivita
 - Bázlivost
- Nad rámeček standardu**
 - Příliš jemný, lehký celkový vzhled
 - Nedostatečně vyvinutý hrudní koš
 - Vlčí drápy u zadních končetin (paspárky)
 - Měkká, zvlněná srst
 - Jakýkoliv projev bázlivosti v průběhu bonitace

3 Entropium – vchlípení, vtočení očního víčka

9. Přerušení procesu bonitace a její absolvování v náhradním termínu

1. Na žádost psovoda

1. V případě, že psovod v průběhu bonitace není spokojený s výsledky posuzování (ať už během posuzování exteriéru, nebo povahy), může na základě výslovné žádosti bonitaci přerušit.
2. Bonitační komise v případě přerušení bonitace do průkazu původu psa provede záznam o přerušení bonitace.
3. Na bonitaci v náhradním termínu se jedinec musí řádně přihlásit a opětovně uhradit bonitační poplatek.

2. Na doporučení bonitační komise

1. V případě, že bonitační komise usoudí, že se bonitovaný jedinec v průběhu bonitace chová pasivně (pes), zbaběle nebo agresivně (pes, fena), a bylo by pravděpodobné, že by byl z tohoto důvodu vyřazen z chovu, bonitační komise doporučí bonitaci přerušit a dokončit ji v náhradním termínu.
2. V případě, že se u bonitace ukáže, že pes není ve smyslu standardu plnochrupý, (tj. že má zuby chybějící nad rámec přípustné absence), a současně v minulosti prodělal např. úraz čelisti, který se může pokusit doložit potvrzením veterinárního lékaře, podloženým rtg snímkem, ze kterého je zřejmé, že ke ztrátě zubu došlo následkem úrazu ale Potvrzení nemá na bonitaci k dispozici, bonitační komise doporučí bonitaci přerušit a dokončit ji v náhradním termínu (kdy Potvrzení bude psovod schopen doložit)
3. Bonitační komise v případě přerušení bonitace do průkazu původu psa provede záznam o přerušení bonitace.
4. V náhradním termínu jedinec absolvuje celý proces bonitace popsany v bodu 1., II. části tohoto řádu.
5. Na bonitaci v náhradním termínu se jedinec musí řádně přihlásit, ale bonitační poplatek se znovu nehradí.

3. Absolvování bonitace v náhradním termínu

1. Ověření identifikace předvedeného jedince (kontrola čipu čtecím zařízením, soulad s číslem čipu uvedeném v průkazu původu)
2. Předložení a ověření potvrzení, která nebyla v původním termínu doložena, např.:
 - o o ztrátě zubu (zubů), ke kterému došlo následkem úrazu a (Potvrzení veterinárního lékaře, podložené rtg snímkem)
 - o přípustného stupně DKK
 - o o výsledku povinně absolvované výstavy
3. Zápis o zahájení náhradní bonitace do průkazu původu jedince (datum a místo)
4. Posouzení exteriéru/povahových vlastností (dle výsledku bonitace konané v původním termínu)
5. Rozhodnutí o udělení/neudělení chovnosti.
6. Zápis výsledku bonitace do průkazu původu jedince, tj. udělení statusu CHOVNÝ/NECHOVNÝ

10. Závěrečná ustanovení

1. Přeregistrace mezi chovné jedince

1. Po úspěšném splnění podmínek pro zařazení do chovu předá majitel chovného jedince (alternativně poradce chovu) průkaz původu a kopii bonitační karty plemenné knize k provedení přeregistrace do rejstříku chovných jedinců.
2. V případě rozporu v záznamu bonitace v průkazu původu a na bonitační kartě je rozhodujícím dokumentem bonitační karta.
3. Jedinci ve výhradním majetku občanů/rezidentů ČR, nesmí být použiti k chovu a krytí do doby než budou v plemenné knize ČMKU evidováni jako chovní. Povolení v mezidobí může udělit poradce chovu na základě písemné žádosti majitele jedince.

2. Odvolání

1. Majitel bonitovaného jedince má právo podat odvolání v případě, že má podezření na to, že bonitace neproběhla v souladu s platnými řády klubu, ČMKU, FCI a platné legislativy, a není s výsledkem bonitace spokojený.
2. Odvolání je možné zaslat do 1 měsíce od konání akce, písemnou formou (možno i elektronicky), se zdůvodněním a návrhem řešení k výboru klubu.
3. Výbor své stanovisko (rozhodnutí) podá písemně, včetně zdůvodnění, poskytne nejpozději do 1 měsíce.

III. SVOD MLADÝCH JEDINCŮ

1. Obecná ustanovení

1. Svod je organizován v rámci bonitace, jako nepovinná akce a platí pro něj „Úvodní ustanovení“ uvedená v I.části tohoto řádu, která specifikuje mimo jiné práva a povinnosti účastníka a podmínky účasti jedince.
2. Účelem svodu je předvedení mladých jedinců, jako potencionálně budoucích zájemců o zařazení do chovu.
3. Hlavním smyslem je u předvedeného jedince kontrola skusu a zubů, a v případě potvrzené plnochruposti její zápis do průkazu původu.
4. Zapsaná plnochrupost bude v budoucnu uznána jako důkaz v případě, že psovod bude mít zájem psa uchovat, ale v době bonitace již nebude pes ve smyslu standardu plnochrupý v důsledku úrazu čelisti.
5. Celkové hodnocení jedince není povinností psovoda nechat zapsat do průkazu původu jedince.

2. Průběh svodu

1. Ověření identifikace předvedeného jedince (kontrola čipu čtecím zařízením, soulad s číslem čipu uvedeném v průkazu původu).
2. Posouzení exteriéru, zubů, povahových vlastností, měření kohoutkové výšky a délky jedince.
3. V případě plnochruposti zápis do průkazu původu jedince.

3. Posouzení exteriéru

1. Posuzuje se souladu exteriéru jedince s platným standardem plemene
2. Posouzení probíhá s ohledem na věk a vývoj jedince.

4. Kontrola zubů a skusu

1. Posuzuje se plnochrupost a skus.
2. V případě plnochruposti zápis do průkazu původu jedince.

5. Posouzení povahy

1. Posuzuje se přirozené chování jedince v průběhu posuzování exteriéru, kontroly zubů a skusu, během měření.
2. Neprobíhá žádný povahový test
3. Posouzení probíhá s ohledem na věk jedince.

6. Hodnocení

1. Do karty svodu jsou předvednému jedinci zapisovány popisné znaky exteriéru, povahy, zubního standardu
2. Hodnocení jedince je v kartě svodu označeno jako
 - A) TYPICKÝ (dle výstavního řádu ČMKU odpovídající známce velmi nadějná)
 - B) TYPICKÝ s mírnými odchylkami (dle výstavního řádu ČMKU odpovídající známce nadějná)
 - C) NETYPICKÝ

IV. SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 - Vzor bonitační karty

Příloha č. 2 - Vzor karty svodu mladých

Bonitační řád byl schválen na členské schůzi v Beřovicích, dne 2.4.2023.